DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ **10.** - rec. voor *Soerabaya*, en ƒ **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 9 AUGUSTUS.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 32. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA.** 1854

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

Van den 29sten Julij tot den 2den Augustus Nos. 60—61.

Bij Koninklijk besluit van 3 Februarij 1854 no. 70, is aan den Oost-Indischen militairen ambtenaar der eerste klasse, *P. Hagenaar*, laatstelijk direkteur van het militair hospitaal te *Weltevreden* op *Java*, toen met verlof in *Nederland*, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van koloniën, van den 30sten Maart 1854 la. A no. 3, is aan den met verlof in *Nederland* aanwezigen Oost-Indischen ambtenaar mr. *W. C. E. de Geer*, toegestaan eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van drie maanden, buiten bezwaar van 's lands kas.

CIVIEL DEPARTEMENT:

Benoemd: Tot sekretaris der javasche bank J. van Lennip, thans hoofdkommies bij den directeur-generaal van financiën; zijnde hij dientengevolge eervol uit 's lands dienst ontslagen.— Ter Westkust van Sumatra: Tot kommies bij den kontroleur te Natal, in de residentie Tappanolie, W. T. van Horn, thans klerk op het residentie-kantoor Sibogha (Tappanolie).— Tot kommies bij den assistent-resident te Priamen, in de residentie Padang, W. F. J. B. Cleerens, benoemd kommies bij den kontroleur te Natal Ter Sumata's Westkust.— Tot opziener der eerste klasse in de afdeeling Agam, W. B. Davidson, thans kommies bij den assistent-resident van Mandheling en Ankola.— Tot kommies bij den assistent-resident van Mandheling en Ankola, W. J. A. Scholte, thans opziener der eerste klasse bij de kultures in Mandheling.— Tot opziener der eerste klasse bij de kultures in Mandheling, W. Brans, thans koffij-pakhuismeester te Tana-Batoe (Mandheling).— Tot vendumeester te Ngawie (residentie Madioen), J. H. de Senerpont Domis, assistent resident aldaar.— Tot leden der subkommissie van onderwijs; te Makasser, de heer W. L. Mesman, te Cheribon, de heer W. Bakhuis, te Djokjokarta, de heeren W. Weijnschenck en J. Helmers.

Gesteld: Ter beschikking van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, W. de Lanoij. kommies op het kantoor van den assistent-resident van Aijer-Bangies, ter Westkust van Sumatra, ten einde tijdelijk te worden belast met het burgerlijk gezag op het eiland Saleijer.

Werkzaam gesteld: Voorloopig bij de sekretarie: De ambtenaar der derde klasse E. Frank.— Bij de algemeene rekenkamer; als buitengewone derde kommiezen: J. H. Klerks, thans bij dat kollegie werkzaam.— G. J. Langeveldt van Hemert, thans buitengewoon geëmploijeerde bij dat kollegie, H. G. Wittenrood, thans buitengewoon geëmploijeerde bij dat kollegie.— F. H. Ziedses des Plantes, thans eerste klerk bij den algemeene ontvanger te Batavia.— W. T. van Dinter, thans klerk bij den directeur der produkten en civiele magazijnen.— L. C. A. Halewijn, eervol, ontslagen tweede luitenant der infanterie.

Goedgekeurd: Dat door den waarnemenden civielen en militairen Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, is ontslagen, op zijn verzoek eervol, de heer J G. Weijergang, als lid der subkommissie van onderwijs te Macasser.

Eervol ontslagen: Wegens vertrek, als leden der subkommissie van onderwijs. Te Cheribon, de heer W. A. Jellinghaus.— Te Djokjokarta, de heer J. Steijn Parvé.- Op zijn verzoek, uit 's lands dienst, ondertoekenning van pensioen, de gewezen klerk bij den omgaanden regter in de eerste afdeeling J. B. Hendriksz.— Uit zijne betrekking de gezaghebber van het eiland Saleijer, (gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden), J. A. J. Voll.— Wegens ziekte, M. Wessels, uit de betrekking van eersten kommies bij de algemeene rekenkamer; en zulks onder toekenning van wachtgeld

MILITAIR DEPARTEMENT.

Benoemd: Tot adjudant bij den kommandant der Padangsche Bovenlanden, de eerste luitenant H. C. van der Schalk, van het garnizoens- bataillon ter Westkust van Sumatra.-

Overgeplaatst: Naar Batavia, de officier van gezondheid der tweede klasse J. K A. Bauer, thans ter westkust van Sumatra.—

Geplaatst: Bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officieren van gezondheid der derde klasse P. G. Neeb en E. W. A. Ludeking, beiden thans te Batavia.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie A. de Veer de Rochemont.

Bevorderd: Bij het wapen der infanterie; tot kapiteins: Bij het 9de bataillon, de eerste luitenant-adjudant P. J. G. Harrevelt, van het 11de bataillon.— Bij het 11de bataillon, de eerste luitenant F. M. S. van Zuijlen, van het 8ste bataillon.— Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de eerste luitenant F. W. Schröder, van het 3de bataillon.— Tot eerste luitenants: Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant A. G. F. van Zee, van het bataillon.— Bij het 8ste bataillon, de tweede luitenant A. H. Geerders, van het 11de bataillon, en de tweede luitenant C. J. Bijker, van het 12de bataillon.— Bij het 10de bataillon, de tweede luitenant-adjudant J de Bode, van het bataillon; met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant zal kontinueren.— Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant W. C. Braakman, van het bataillon. — Bij het 13de bataillon, de tweede luitenant H. A. A. Niclou, van het bataillon.— Tot tweede luitenants: Bij het 1ste bataillon, de sergeant P. Kerstel, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling; de fourier J. Teunisz, van het 2de bataillon, en de fourier F. A. Gits, van het 4de bataillon.— Bij het 3de bataillon, de adjudant-onderofficier G. D. Hoek, van het 11de bataillon, en de sergeant-majoor J. K. Schoch, van het 1ste bataillon.— Bij het 9de bataillon, de sergeanten J. B. van Overvest, van het 14de, en C. Preij, van het 7de bataillon.— Bij het 11de bataillon, de sergeant-majoor H. van Heijningen, van de garnizoens-kompagnie te Riouw, en O. H. J. Muller, van het 1ste bataillon. — Bij het 12de bataillon, de sergeant F. A. Schichelhout, van het 1ste bataillon.— Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de sergeanten H. A. Hartwig, van het 4de bataillon, en L. G. F R. W. C. van den Berg, van het 9de bataillon.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **DONDERDAG** den **17**den *Augustus* e. k. des namiddags ten **4** ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

SOERABAYA, 3 *Augustus* 1854.

De Resident,
Namens denzelven,
De Secretaris,
VAN COEVORDEN.

(*Voor het land.*) De resident van *Soerabaya*, maakt bij deze bekend, dat op den 19den *Augustus* aanstaande, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, in het openbaar zal worden opgeveild de gouvernements schoener *Niobé*, zoo als die hier is liggende met diens tuig en inventaris goederen, omtrent welk een en ander nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij den kapitein ter zee, waarnemend Havenmeester te *Soerabaya*.

SOERABAYA, 26 *Julij* 1854.

De Resident voornoemd,
bij afwezigheid,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) Op verzoek van den resident van *Rembang*, maakt de ondergeteekende bekend, dat de geannonceerde executoriale verkoop van het tabaks-établissement van J. H. SCHREIJNER, op den 24sten dezer, *geen* voort gang zal hebben.

SOERABAYA, 22 *Julij* 1854.

De Resident van Soerabaya,
Bij afwezigheid,
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende ontwarende dat niettegenstaande de publicatie van zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van den 22 *Junij* 1854 (Staatsblad No. 45) en opgenomen in de *Javasche-Courant* van den 24 *Junij* dezes jaars No. 50, wordt voortgegaan met over de bruggen van 's lands vestingen en sterkten te dezer plaatse, met rijtuigen, in vollen draf te rijden, herrinnert bij deze, de gemeente aan eene stipte naleving van de bij die publicatie door de Regering uitgevaardigde bevelen, luidende zij alsvolgt:

1°. "Dat voerlieden van vrachtwagens en andere rijtuigen, „gehouden zijn bruggen van 's lands vestingen en sterkten, „niet anders, dan bij den stap hunner paarden over te „rijden."

2. "Dat alle beschadigingen, welke door hun toedoen „aan bruggen, barrières en poorten van 's lands vestingen „en sterkten veroorzaakt zijn, ten hunnen koste zullen hersteld worden."

3e. "Dat degenen die de bepaling van paragraaf 1 over„treden, mitsgaders degenen, die van de beschadigingen, „bedoeld bij par: 2 de oorzaak zijn, vervallen in eene „door den bevoegden regter op te leggen boete, ten ba„te van den lande; de som van ƒ **25,00** (vijf en twintig „Gulden) niet te boven gaande.

SOERABAYA, 4 *Augustus* 1854.

De Assistent Resident voor de Politie,
P. SWERVER.

(*Voor het land.*) De Brug van *Ketabang* gerepareerd wordende, zoo wordt der gemeenta bekend gemaakt dat de passage daarover van af heden tot nadere bekendmaking gesloten zal zijn.

SOERABAYA, 25 *Julij* 1854.

De Assistent- Resident voor de policie,
P. SWERVER.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende Adsistent-Resident voor de policie te *Soerabaya* maakt mits dezen bekend, dat de passage langs den weg van de *Kaliemaas*, naar de wijk *Pagerian*, van heden af tot nadere bekendmaking gesloten zal zijn.

SOERABAYA, 22 *Julij* 1854.

De Adsistent- Resident voornd.,
P. SWERVER.

[illegible]

[illegible]

(*Voor het land.*) De ondergeteekende algemeene ontvanger te *Soerabaya*, herinnert bij deze belanghebbenden, dat de belasting op de slaven tot ƒ 2 66/120 *Recepissen* voor iederen slaaf voor het loopende jaar moet worden voldaan, voor ultimo *September* eerstkomende, wordende belasting schuldigen uitgenoodigd, zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op verzuimde betaling vastgesteld.—

SOERABAYA, 20 *Julij* 1854.

De Algemeene Ontvanger,
F. W. SPANGENBERG.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende Super-Intendent van het Loodswezen alhier, maakt mits deze bekend, dat ten gevolge magtiging op aanstaande *Zaturdag den 19den* dezer publiek zal worden verkocht, twee afgekeurde *Loodsbooten*, met eenige onbekwame artikelen, staande op 's Lands Timmerwerf.

SOERABAYA, 1 *Augustus* 1854.

De Super-Intendent van het Loodswezen,
RAMBALDO.

(*Voor het land.*) Op *Donderdag den* 10 *Augustus*, des morgens ten negen ure, zal ingevolge aankondiging van den Wd. Hoofd-Intendant der militaire-administratie, vervat in de *Javasche Courant* van den 3 *Junij* 1854 No. 44, door den ondergeteekende ten zijnen bureele publieke uitbesteding worden gehouden voor de ondervolgende leverancien ten behoeve van het militair departement voor het jaar 1855, als:

1e PERCEEL.
De levering van RIJST,
2e PERCEEL.
Idem van BROOD,
3e PERCEEL.
Idem van RUND- en BUFFELVLEESCH,
4e PERCEEL.
Idem van PADIE en GRAS,
5e PERCEEL.
Idem van VIVRES, VERVERSCHINGEN, BRAND- en LICHTSTOFFEN.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks, van 's morgens 7 tot 's middags 12 ure, zondagen uitgezonderd, ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen worden verkregen, terwijl de opgave der marktprijzen mede aldaar zal gereed liggen.

De Onder Intendant 2e kl. in de 3e milt. afdeeling,
STEINMETZ.

SCHUTTERIJ.

(*Voor het land.*) Alle degenen die mogten vermeenen, als nog aanspraak te kunnen maken, op het erlangen van het ingestelde onderscheidings- en eereteeken voor schutterlijke dienst, worden verzocht, zich aan te melden bij den ondergeteekende, zijnde hieronder niet begrepen, de reeds gedane opgaven in het vorige en het loopende jaar.

SOERABAYA, 5 *Julij* 1854.

J. HAGEMAN, J. C. Z.
1ste luit.-kwartiermeester.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Donderdag den 10den Augustus 1854.

Voor de woning van den Chinees Han Hian Goan, in de chinesche kamp, van 400 kleine krandjangs suiker.

Op Vrijdag den 11den Augustus 1854.

Uitbesteding bij het Marine-Departement voor Leverantie van onderscheidene behoeften.

Op Zaturdag den 12den Augustus 1854.

Voor de woning van Mevrouw de weduwe Scheuer, in de stad, van meubelaire-goederen.

Op Maandag den 14den Augustus 1854.

Bij den pachter der pandjeshuizen Kwee Kangboen, in de Chinesche kamp, van onuitgeloste pandgoederen.

Op Dingsdag den 15den Augustus 1854.

Voor de toko van de Heeren Kervel & Co., in de chinesche kamp, van het fransche schip Gironde en inventaris.

Op Woensdag den 16den Augustus 1854.

Voor de toko van den Heer Wanders, in de *Gatottan*, van diverse toko-goederen.

SOERABAYA, den 9den Augustus 1854.

Men verzoekt ons, van *Probolingo*, de onderstaande regelen te plaatsen:

— Bij het vertrek van den heer *C. L. Schröder*, die gedurende bijna vier jaren de betrekking van Militaire kommandant alhier vervulde, waren de notabele ingezetenen voornemens, ter zijner eere, eene afscheids-partij te geven, en was daartoe bereids eene inteekening tot stand gekomen waaraan niet alleen algemeen is deelgenomen, maar waartoe zeer ruim en onbekrompen is bijgedragen.

Die afscheids-partij is door aller droevigste omstandigheden, die alme de algemeene deelneming opwekten, verhinderd geworden; maar de inteekening stelt, op zich zelve, een hoogstvereerend blijk daar van de algemeene achting, die de heer *Schröder* zich gedurende zijn verblijf alhier heeft weten te verwerven, en behalve dat heeft hij hier *Vrienden* achtergelaten, die met innige belangstelling hem zullen blijven gedenken, die hem geluk en voorspoed in zijne volgende carrière toewenschen en die hem een hartelijk „vaarwel" bij deze nogmaals toeroepen.

— Eenige maanden geleden werd door eene dame, wonende in een der fraaiste buurten buiten Batavia, uit een in hare slaapkamer geborgen trommeltje eene som van *f* 500 vermist. In dat trommeltje lag ook een zijden lap, waarin genaaid waren zes bankbilletten van *f* 500 ieder. Dat lapje ten minste uiterlijk ongeschonden zijnde, zoo werd de policie van de ontvreemding der *f* 500 geene aangifte gedaan, misschien in de hoop dat de ontdekking wel toevalligerwijze zou plaats grijpen, dewijl men veronderstellen kon dat zij in den huisselijken kring gepleegd was. Toen nu echter die dame, slechts weinige dagen geleden, dien zijden lap bezigtigende, bevond dat de daarin genaaide bankbiljetten ook gevlogen waren, werd eindelijk de hulp der policie ingeroepen. Het vermoeden viel op eene slavin, die in den beginne wel ontkende, doch eindelijk door de mand viel, en verklaarde, met twee andere slavinnen (alle drie lijfeigenen van bedoelde dame), de beide diefstallen gepleegd, en bij den laatsten den zijden lap weder digtgenaaid en op zijn plaats geborgen te hebben. Hoeveel zij eigelijk gestolen hadden, konden zij niet bepaald opgeven, dewijl zij de waarde der bankbiljetten, door haar ontvreemd, en wier kleur en gedaanten zij omschreven, niet gekend hadden. Zij wezen den chinezen aan, bij wie zij die biljetten gewisseld hadden, en het bleek, ten gevolge van een streng onderzoek dienaangaande, dat de diefeggen deerlijk bedrogen waren geworden, want die chinezen hadden haar niet meer dan *f* 200 voor een bankbiljet van *f* 500 gegeven. Al hetgeen zij overigens voor dat geld gekocht hadden, en nog in hun bezit was, is voorloopig door de policie aangehouden.

Prijzenswaardig is het voorzeker, dat eene zuinige huisvrouw het gespaarde geld zorgvuldig bewaart en tot gelegener omstandigheden verbergt, maar het valt niet te ontkennen, dat door de vele huisbedienden hier te lande, dat verbergen zelden een geheim blijft, en daardoor de zucht tot het plegen van misdaden wordt opgewekt, die moeijelijk te ontdekken vallen. Bovendien wordt de policie, die bij het onderzoek tot ontdekking veelal afgaat op de door de verdachten gedane uitgaven en verteringen, daarin ook verhinderd door handelingen van de chinesche wisselaars, zoo als hierboven omschreven, dewijl deze, de bron kennende of veronderstellende waaruit het ter verwisseling aangebodene voortvloeit, maar al te dikwijls daarvan zoo wel, als van de onkunde der dieven partij zoeken te trekken. *(Java Bode).*

— Bij het ter perse leggen van dit nommer wordt ons uit een particulier schrijven het volgende medegedeeld:

Op den 9den *Junij* jl. vertrokken van Sidney, de schooner *Maria Sophia*, gezagvoerder *van Gijzel*, en het barkschip *Amstel*, gezagvoerder *H. H. Rademaker*, beiden naar Java bestemd. Met elkander afgesproken hebbende, om de reis gezamenlijk door Straat-Torres te bewerkstelligen, bleven de beide schepen bij elkander tot den 4den Julij, toen de *Amstel* de *Maria Sophia* uit het gezigt verloor. Den volgenden dag ging eerstgenoemd vaartuig over stag met het doel om de schoener op te zoeken. Niet lang daarna ontwaarde men een driemastschip, en naderbij gekomen zijnde, bleek het dat hetzelve zijn fokkemast verloren had, waarop men van den *Amstel* hetzelve toeseinde. Het bleek te zijn het Fransche schip *le Fleur du Sud* van st. Malo, aan boord hebbende de geheele équipage van de *Sophia Maria*. Alras vernam men, zoowel van de Hollandsche als Fransche bemanning, dat beide schepen in den nacht van den 4den op den 5den Julij elkander zoodanig te boord waren geloopen, dat de schoener na eenige minuten te gronde ging. Niets is er gered, zelfs de journalen niet; en de équipage had ternaauwernood tijd om op *le Fleur du Sud* over te gaan. De kracht, waarmede het Fransche schip de schoener met een acht-mijls vaart in de zijde liep, was zoo onweerstaanbaar, dat de *Sophia Maria* letterlijk in tweeën brak, en dus oogenblikkelijk zonk.

— Men verneemt dat gisteren alhier in de gevangenis is overgebragt de persoon van H........., ambtenaar bij het postkantoor te *Bezoekie*, als verdacht zijnde van het openen van brieven.

NEDERLAND.

— Men verneemt met genoegen dat de tweede proef, welke op het huis ten Bosch genomen is met de kunstmatige vermenigvuldiging van visschen, volkomen geslaagd is. De eerste met baarseijeren genomen, liet aanvankelijk goede uitkomsten verwachten. De ontwikkeling was reeds vrij verre gevorderd, toen de koude en gure weersgesteldheid, die het laatste der maand April en het begin van Mei hebben gekenmerkt, alle ontwikkeling tegenhield en het geheele broeisel deed verloren gaan. De tweede proef is genomen met voreneijeren, en reeds sedert tien à twaalf dagen mag men zich verheugen in het bezit van verscheiden honderde jonge vorens, die al gaande weg hun dojerblaasje verliezen en spoedig behoefte zullen hebben aan ander voedsel.

— In het geheel zijn thans van de gronden in den Haarlemmermeer-polder verkocht 9932.72 bunders, welke hebben opgebragt *f* 4,632,150 of gemiddeld *f* 467 per bunder.

— De Russische oorlogs-korvet *Navarino*, in 's rijks dok liggend, is op de maritieme werf te Vlissingen in het openbaar *tot sloping* geveild en als zoodanig aangekocht door den heer F. Wibout, koopman in brandhout te dezer stede, voor een som van *f* 10.450, behalve de 10 pCt. opgeld. De inventaris, victualie, meubelen enz. zijn tot vrij hooge prijzen door verschillende partikulieren aangekocht.

Te Nieuwe Diep is met veel plegtigheid de eerste steen gelegd aan de in aanbouw zijnde Koopvaarders-schutsluis. Het procesverbaal der steenlegging is met een exemplaar onzer muntspecien in een loden koker onder den steen gelegd.

— Door den heer V. van Lissa, genees-, heel- en verloskundige te Middelburg, is op 26 Mei eene hoogst belangrijke operatie volbragt, die voor alsnog met het beste gevolg is bekroond. Een lijder werd daarbij door middel der steensnijding, een der belangwekkendste feiten uit de operative heelkunde, waarvan zich alhier gelukkig in de laatste 25 jaren geene gevallen hebben opgedaan, van 3 steenen verlost. De operatie is naar wensch afgeloopen en de patient, die door middel der chloroforme in bewusteloozen toestand was gebragt, zonder bijkomende omstandigheden behouden.

— Van Rolde meldt men dd. 24 Mei, dat de vrouw van den timmerman G. Eiten, gedurende negen jaren volslagen blind geweest zijnde, door de kunstbewerking en behandeling van Professor Jansen te Groningen, haar gezigt terug heeft bekomen, en thans volkomen in staat is hare dagelijksche bezigheden als voorheen te kunnen verrigten. De beide echtgenooten en hunne twee kinderen zijn met blijde erkentelijkheid vervuld over het voorregt, dat hun huisgezin, door de welgelukte pogingen van den hoogleeraar Jansen, dezer dagen is te beurt gevallen.

FRANKRIJK.

Eindelijk leest men in den *Moniteur*, dat de regering der Vereenigde Staten van Amerika, den 28sten April geantwoord heeft op de mededeeling, welke haar gedaan is door den minister van Frankrijk, van de verklaring der groote maritieme mogendheden van Europa, ten opzigte van de neutrale vlag in den tegenwoordigen oorlog. In dat antwoord drukt de heer Marcy, in naam van den president der Unie, den wensch uit, dat de beginselen door Frankrijk en Engeland aangenomen, voor de toekomst de gedragslijn van alle beschaafde natien zullen worden. Hij verklaart buitendien, dat zijne regering vast besloten heeft, de regten der neutraliteit stiptelijk in acht te nemen en te doen in acht nemen. Hij herinnert er aan dat de wetgeving van zijn land elken Amerikaanschen burger als ook aan elk gevestigd persoon op het grondgebied der Unie strengelijk verbiedt kaperschepen uit te rusten als ook om personen te werven en deze te doen deelnemen aan een buitenlandschen oorlog. De heer Marcy voegt er bij dat het niet te vreezen is dat eenige poging zal geschieden om deze wetten te ontduiken, doch dat in het geval dat de verwachting der Amerikaansche regering mogt worden bedrogen, de president meent gebruik te zullen maken van de magt waarmede hij bekleed is, om haar te doen eerbiedigen.

— Een persoon, thans te Parijs gevangen zittende, heeft aan den minister van Oorlog het plan gezonden om Sebastopol en Kroonstad door middel van ballons, met 10,000 ℔ ammunitie beladen, in brand te steken.

Een ander heeft het navolgende voorstel gedaan om Kroonstad en de daar aanwezige Russische vloot te vernielen. De voorsteller begeeft zich met eene stoomboot tot nabij Kroonstad; van die stoomboot gaat hij met een ballon op, die 500 of 600 kilogr. bommen, geschikt om brand te stichten, medevoert; de ballon blijft aan de stoomboot door middel van een touw, dat zich van zelf afwindt, verbonden; de wind, in de rigting van Kroonstad zijnde, kan dus de ballon langzaam tot boven die stad drijven en dan door het touw teruggehouden worden. De luchtreizer heeft dan al den tijd om zijne bommen aan te steken en op stad en vloot neder te werpen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie van den OOSTPOST.

Mijnheer!

Wanneer UwEd. als ik dezelfde gevoelens koestert en lust gevoelt mede te werken tot het in het leven roepen van nuttige gestichten in deze gewesten, die alom beloven hulp en voorspoed te zullen aanbrengen, dan verzoek ik UwEd de ondervolgende regelen in een Uwer eerste nommers van het onder Uwe leiding uitgegeven wordende blad, *de Oostpost*, wel te willen opnemen.

Ik geloof te mogen aannemen dat zeer velen met mij van hetzelfde gevoelen zullen wezen, namelijk, dat wanneer de *Nederlander*, na eenige jaren in deze gewesten te hebben vertoefd, en zich weder verplaatst ziet in het moederland, en na dan hare meeste hoofdsteden met derzelver veelvuldige inrigtingen te hebben bezocht, bij hem dan de overtuiging vast staat, dat geen land ter wereld meer mag roemen op hare vele en nuttige gestichten, dan het kleine *Nederland*.

Niet ten onregte heeft altijd hare Regering begrepen (en ook de tegenwoordige blijft dat beginsel huldigen,) dat op den staat de dure maar ook de aangename verpligting rust om voor hare behoeftige en kranke inwoners zorg te moeten dragen, het zij op deze of geene wijze dan ook.

Erkend wordt het door alle beschaafde natiën, dat, in verhouding tot de geringe bevolking (*) en deszelfs oppervlakte, *Nederland* het meest heeft gedaan en nog, zoo veel het vermag na te komen, blijft doen, om hare bevolking, die door omstandigheden, geboren van hooger hand, buiten staat zijn voor hun zelve en hunne eerste levensbehoeften te zorgen, van levensmiddelen niet alleen te voorzien maar haar ook op dien geliefkoosden bodem het leven zoo veel mogelijk dragelijk en aangenaam te maken.

Ook in de bezittingen van deszelfs rijk, buiten Europa, in Oost en West-Indië wordt het sijsteem, om door doelmatige en nuttige inrigtingen het bestaan van hare ingezetenen te verzekeren, en hun het leven alzoo te veraangenamen, opgevolgd, en vooral in de laatste jaren strikt nageleefd.

Laat men het oog weiden over het zoo rijke en vruchtbare Java dan bekomt men dadelijk daarvan de overtuiging. Men treft er zeer doelmatige hospitalen aan, waarin ieder individu, op onverbeterlijke en tevens billijke wijze, ieder naar gelang van zijne maatschappelijke positie, kan worden verpleegd. De inlandsche en daarmede gelijk gestelde bevolking deelen in al deze voorregten; dit blijkt onder anderen ook dan genoegzaam wanneer men slechts de verpligtingen nagaat die op ieder der inrigtingen afzonderlijk rust, en die algemeen door bestuurderen met liefde en lust worden opgevolgd.

Maar buiten deze hospitalen heeft Java ook in den laatsten tijd reconvales-centen gestichten in het leven geroepen.

Eene onder anderen, onder de leiding van Dr. Steenstra Toussaint, te *Gadok*, in een voortreffelijk oord en in de onmiddelijke nabijheid der minerale bron Sisappan, op eene hoogte van p. m. 1440 Rhijnlandsche voeten boven het watervlak, in het Buitenzorgsche gelegen.

Eene te Oenarang, in de Residentie *Samarang*, en hare onmiddelijke nabijheid.

Het Gouvernement heeft ook te *Plantoengan* eene badinrigting van minerale bronnen,-en zoo als deskundige mannen verklaren en aldaar verpleegde onpartijdige personen getuigen, voldoen deze nuttige inrigtingen in den meesten omvang van de daarvan gekoesterde verwachtingen.

Werd hiervoren aangeteekend dat *Nederland* over het algemeen, ook in verhouding tot hare geringe bevolking, den meesten roem weg draagt door te kunnen wijzen op hare vele en nuttige gestichten, en dat de bezittingen van het rijk buiten Europa zich al meer en meer beijveren daarin het moederland op zijde te streven, zoo is het ook eene niet te ontkennen waarheid, en ook zeker een vreemd verschijnsel, dat in deze gewesten geene inrigtingen worden aangetroffen voor zeebaden (**) en dat deze daarentegen, in *Nederland*, en ben ik wel onderrigt, in *Duitschland*, *Frankrijk* en hare kolonien en in de Engelsche bezittingen in Indië, in menigte worden gezien.

Van de zeebaden te Scheveningen en elders in *Nederland*, dit behoeft geen betoog, wordt in het zomer jaargetijde, zoo wel ter bestendiging van de gezondheid van gezonde individuen als om van deze of geene ziekte te worden genezen, door deszelfs bewoners uit de omstreken en ver afgelegene plaatsen veel gebruik gemaakt (***)

In *Duitschland*, in het zuidelijk gedeelte van *Frankrijk* maar vooral ook in de *Britsche* bezittingen in Indië worden de zeebaden als een niet te ontberen middel voor de gezondheid en tot genezing van vele kwalen beschouwd.

Algemeen hoort men in solide bladen en geschriften, door bevoegde wetenschappelijke mannen in het licht gegeven, van de vele lijders, die, of hunne geheele herstelling in dergelijke inrigtingen erlangde of vooruitgang werd waargenomen, personen die door geneeskundigen van den eersten rang waren opgegeven als onherstelbaar te zijn, gewagen.

En vraagt men nu naar de oorzaken waarom men in deze gewesten, en vooral op de drie hoofdplaatsen van *Java*, waar de populatie in de laatste jaren zoo in het oogloopend is toegenomen geene onderwerpelijke Etablissementen aantreft, dan is men verpligt, ik althans, het antwoord schuldig te moeten blijven, en te meer baart dit bij velen bewondering, daar *Java*, door de natuur langwerpig geformeerd, de meeste residentien alzoo aan zee stuitende, de moeijelijkheden, om zoodanige gestichten te bezoeken, zeer gering kunnen zijn.

Vroeger heb ik wel eens, wanneer er sprake was van badinrigtingen aan zeestrand op *Java* op te rigten, hooren opperen de bedenking, dat de zeestranden hier niet geschikt waren voor de vestiging van Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, doch ik vraag in gemoede of deze algemeene bedenking niet wat te ruim, zelfs te voorbarig is genomen, en of er geene uitzonderingen, aangenomen al eens dat de meeste stranden ongezond zijn, ook ten deze op den regel te maken zijn?

Betrekkelijk is er dan ook veel voor de bevordering van de gezondheid, vooral op de drie hoofdplaatsen van *Java* in den laatsten tijd gedaan, doch ontegensprekelijk is het ook dat er nog veel te verbeteren valt.

Doch voor een oogenblik terug komende op het voren aangehaalde, namelijk dat de zeestranden in deze gewesten over het algemeen genomen voor den Europeaan en daarmede gelijkgestelde personen niet bewoonbaar zijn.

Ik geloof en welligt deelt u ook als zoo vele anderen in mijne zienswijze dat er zelfs in de anders ongezondene omstreken van *Batavia* plaatsen aan strand zijn, die met regt als zeer gezond mogen worden aangeprezen en dat *Soerabaya* ook ten deze opzigte in dezelfde cathegorie valt.

Ik wil hier slechts wijzen op het maar eenige palen oostwaarts van *Batavia* aangenaam gelegen *Banglio*.— Op die plaats wordt aan strand het schulpzand aangetroffen en heeft men ook bestendig golfslag waargenomen.— Gezond is Banglio ook om deszelfs ligging.— Het wordt niet meer dan elders door nadeelige op de gezondheid invloed uitoefenende winden bezocht, en worden ook geene moerassen van eenig aanbelang, zoo als op vele andere plaatsen, aangetroffen.— Waarom zouden de omstreken van *Soerabaya* hierop eene uitzondering maken? *Soerabaya*, dat door zijnen handel, fabrijkwezen, enz, algemeene volksvlijt heeft te weeg gebragt en daardoor, van dag tot dag al meer en meer zigtbaar, welvaart, zoowel onder de gegoede als mindere volksklasse zal aanbrengen.

Door eenige mij bekende familien van Batavia wordt Banglio om deszelfs lieve en gezonde ligging, en om er de zeebaden te gebruiken, van tijd tot tijd, voor eenige, soms voor veertien dagen lang, bezocht.

Derwaarts, de passage over Meester Cornelis nemende (****) bestaat eenen vrij goeden rijweg die tot aan de rivier bij Tjelingtjing voortduurt. Door eene brug te leggen over de rivier van dien naam en dan de weg van daar tot Banglio (zijnde slechts een paal afstands) in orde te brengen en doen houden, zou de communicatie zeer gemakkelijk, en daardoor ook geneeskundige hulp ieder oogenblik mogelijk worden gemaakt. Zou *Soerabaya* niet ook op soortgelijke voorregten mogen roemen? ik geloof van ja! het heeft talrijke en zeer goede wegen die overal heen leiden.

Daar ter plaatse mankeert dus slechts een doelmatig gebouw, zoodanig op te trekken dat in geval van uitbreiding noodig doelmatig en goedkoop aan hetzelve zou kunnen worden gebouwd,-voorzien van het noodige aantal luchtige en nette bewoonbare kamers met het geen verder daarin behoort, om kranke personen te kunnen verplegen. En waarom zou voor *Soerabaya* eene dusdanige inrigting niet even wenschelijk worden geacht? *Soerabaya*, dat met den dag vooruit gaat en spoedig zijne medezusteren in dezen archipel in allen deele verre zal overtreffen.

Onlangs kwam te Banglio een bejaard European (*****) te overlijden,-een man die er jaren lang gezond opgeruimd met zijne en familie leefde,-die zich vergaste op de zeebaden dewelke hem vermoedelijk een lang leven schonken. Die man had het plan reeds voor langen tijd opgevat om op die hoogte, aan strand, eene inrigting voor zeebaden te vestigen en die dan ook reeds een begin met den opbouw van een établissement gemaakt had En waarom zou zulks hier ter stede onmogelijk wezen?

Te Banglio behoeft men dus slechts voor huisvesting, wandelwegen, beplant met lommerrijk geboomte en badkamers, en ook voor ongehinderde vrijheid voor iedere familie of ieder afzonderlijke persoon, zorg te dragen, om eene inrigting in het leven te roepen die voor den lijdenden mensch in deze gewesten de beste waarbor-

gen tot zijne herstelling belooft. Voor het talrijk publiek van deze hoofdplaats en andere residentien mag zulks eveneens worden aangeraden, daartoe de noodige middelen te beramen.

En ik mag ook zeker hier de vraag wel opperen of zoodanige inrigtingen niet eenmaal kunnen worden eene bron voor het Gouvernement ,door namelijk minder uitgaven te behoeven te bestrijden voor hare kranke, zoowel civiele als militaire ambtenaren die nu noodwendig tot herstel naar Europa moeten vertrekken, hetgeen thans onvermijdelijk énorme onkosten na zich sleept.

De ondervinding heeft meer dan genoeg geleerd welke gunstige resultaten, door het gebruik van zeebaden zijn verkregen, ook bij die personen, die slechts van tijd tot tijd daarvan gebruik maakten; ook dienaangaande zijn het deskundigen wetenschappelijke mannen eens.

De ondervinding leert nog dagelijksch dat dáár, waar badplaatsen zijn opgerigt, en van dezelve gebruik wordt gemaakt, vele kwalen, als: leverziekte, verouderde sijphilitische, klier, lepra en andere, in deze gewesten veel voorkomende ongeneeslijke ziektens, hebben opgehouden te bestaan althans eene gunstige wending werd waargenomen.

En, ik herhaal het, waarom worden dan in Nederlandsch-Indië geene badinrigtingen, als waarvan hier sprake is, aangetroffen? ik laat de beantwoording liefst aan meer ervaren mannen over, doch te bejammeren is het verschijnsel zeker, en ik zou haast mogen aannemen dat het in deze gewesten aan mannen ontbreekt die een en ander in de hand werken, althans, zich met onderwerpelijke zaken niet wenschen onledig te houden of het hunne daartoe bij te dragen.

Bestaan er overwegende bezwaren bij het Indisch Bestuur waardoor het verhinderd wordt als oprigter op te treden, dan wordt het regtmatig pligt voor iedereen, doch vooral voor iedere wetenschappelijke inrigting in deze gewesten, de Indische maatschappij bevorderlijk te zijn, door het publiek op dusdanige nuttige en heilzaam werkende inrigtingen attent te maken, voor te bereiden, - en te meer omdat in het verschiet van zoodanige inrigtingen voordeelen worden te gemoet gezien waarvan de oprigter of oprigteres als dan partij en voordeel kan trekken.

Ten slotte mag ik het de redactie van de *Oostpost* niet verbergen, op te merken, dat ik mij, door het verzoek, om het vorenstaande in den veel gelezen wordenden *Oostpost* eene plaats te doen innemen, heb gewaagd op een zeer moeijelijk terrein. Doch steeds uitgaande van den stelregel dat door wrijving van gedachten al meer en meer tot het ware tot het goede wordt geleidt hetwelk men van eene zaak of onderwerp heeft voorgesteld, heb ik het dan ook durven wagen mij met het onderwerpelijk verzoek tot UwEd. te wenden, met de overtuiging ook dat door het publiceren van het onderwerpelijke, mannen, meer ervaren in het toelichten van zoodanige aangelegenheden zullen optreden om de particuliere industrie op dat alles attent te maken wat onze lijdende mede broederen hulp kan aanbrengen en de Indische Maatschappij nuttig en bevorderlijk kan zijn.

En dan, wanneer die particuliere industrie zal zijn overgegaan tot de oprigting aan zeestrand zoowel te *Soerabaya* als elders op Java en zoo noodig op de buitenbezittingen, van inrigtingen als waarvan voren sprake is geweest, zal ik voor mij hebbe. gevonden genoegdoening voor dezen geringen arbeid, en de overtuiging met mij mogen ronddragen van mede gewerkt te hebben, hoe weinig dan ook, tot de daarstelling van nuttige inrigtingen, waarvan in *Nederland* en elders in Europa de heilzame gevolgen meer dan genoeg bekend zijn en waarvan ook in deze zoo rijke gewesten de bevolking in het algemeen partij kan trekken.

SOERABAYA, *UwEd. Dw. Dienaar*,
2 *Augustus* 1854. J. L. LEUKERS.

(*) In 1850 telde *Nederland* nog maar, ruim 3,000,000 inwoners.
(**) In de keerkringlanden vooral eene behoefte voor den Europeaan.
(***) Men leze dienaangaande het voorkomende in een der Rotterdamsche stads Couranten met de mail van Junij 1853 in Indië aangebragt.
(****) Er bestaat ook eenen vrij goeden rijweg naar Antjol nabij *Batavia* en dáár over zee, de passage nemende naar Banglio, wordt als zeer doelmatig aangeprezen.
(*****) Of een daarmede gelijkstaand persoon.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op Zaturdag den 12den *Augustus* 1854 aan het STERFHUIS van den WelEerwaarden heer J. SCHEUER, van eenen netten en wel onderhouden inboedel bestaande uit mahonie-en andere houten-meubelen, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PLEET-en AARDE-WERK, een goede PALANQUIN, RIJTUIGEN en PAARDEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (279)

LANDRAAD.

op een nader te bepalen dag,
zullen op regterlijk gezag, worden verkocht, de volgende vastigheden, behoorende aan *The Sien*, vader van *The Kong Yam.*

In de Chinesche kamp te Soerabaya:

Perceel, verponding	N°. 976.	taxatie	*f*	3000.
"	"	" 979.	"	" 2200.
"	"	" 980.	"	" 2000.
"	"	" 981.	"	" 1000.
"	"	" 1056.	"	" 2000.
"	"	" 1057.	"	" 2200.
"	"	" 1058.	"	" 1500.
"	"	" 1090.	"	" 400.

Soerabaija, *De Deurwaarder*,
3 *Augustus* 1854. (282) C. L. DINSBACH.

VERKRIJGBAAR

bij
H. VAN DE VELDE.
ELEGANTE VOGELKOOIJEN, JAGTTASSCHEN, KOEK en BESCHUIT in blik, VERSCHE ZUREN, Fransche AZIJN en HAANTJES BIER. (273)

ALLEMANSGADING.

TOEBAN CIGAREN in kistjes van **500.**
(277) DEELEMAN.

Bij van Driessche te bekomen.

1e. kwaliteit goede **TOEBANSCHE SIGAREN** en goede **MANILLA SIGAREN** per **100** of **500** stuks. (276)

Bij C. Bechade te bekomen.

Engelsch. BIER op fust en alhier afgetapt. (280)

ALLEMANSGADING.

Fijn **AMERIKAANSCH MEEL** in blikken, bijzonder geschikt voor **GEBAK.**
(278) DEELEMAN.

OP NIEUW ONTVANGEN

INDIENNES ENLUMINÉES GEKLEURD.
bij (263) H. VAN DE VELDE.

De ondergeteekende, tot herstel zijner gezondheid voor eenigen tijd deze plaats verlatende, heeft den heer JAN SCHAAP Bzn. zijne procuratie verstrekt tot de teekening voor de ontvangst van gelden als anderzints. E. FUHRI.

ALLEMANSGADING.

Supra fijne **SPEELKAARTEN**, met gekleurde AZEN, verkrijgbaar bij
(264) DEELEMAN.

PAS ONTVANGEN

TARWE,
DADELS,
GIE,
ROZEN-WATER in GROOTE en KLEINE KALBASSEN,
ROZEN-OLIE,
AMANDELEN,
TAFEL-AMANDELEN,
ROZIJNEN,
KLEINE ROZIJNEN,
GEDROOGDE VRUCHTEN,
MUSKAAT HALWA,
ALKATIEVEN,
ROBIJN en SAMBRAG STEENEN,
KORALEN,
GOUDEN DUKATEN,
PERZIESCHE WIJN,
ARABIESCHE GOM,
GARDEMON.
(281) L. JOHAN.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

DEPARTEMENT SOERABAYA.

Bij den Bibliothecaris zijn heden ontvangen, en voor alle de leden van het Departement verkrijgbaar gesteld, ten huize, van den opgetreden *Secretaris* P. MUNNICH, en ten kantore en ten huize van J. HAGEMAN, J. C. z. de volgende boeken en schriften:
Handelingen der Alg. vergadering van 1853.
Programma 's voor die bijeenkomst.
Bijdragen, No. XI, Jaargang 1852-1853. No. 2.3.4.5.6.
Het kind in zijne eerste levensjaren. 1853.
De opregte Enkhuizer Almanak voor 1854.
De behandeling der dienstbaren. 1852.

Voorts wordt aan H. H. bekend gemaakt, dat mede door het hoofddepartement zijn toegezonden, prospectussen op een werk, getiteld „*Pantheon.*" liggende ter inzage bij den uitgever van dit blad, medelid van het Departement

H. H. Leden, die als nog in het bezit zijn der: „Bijdragen tot den kennis en den bloei der Maatschappij," 10de jaargang, 1851-1852, en die genegen zijn deze schriften aftestaan, ten behoeve van de Bibliotheek van het Departement, worden daartoe bij deze beleefdelijk verzocht.

SOERABAYA, J. HAGEMAN, J. C. z.
29 *Julij* 1854. Bibl.

Aan de HH. leden wordt bij deze bekend gemaakt dat bij meerderheid van stemmen de directie voor het ingetreden jaar gekozen is, alsvolgt:
H. L. RADEMAKER, *President.*
J. SCHEUER,
F. W. MEHLBAUM,
J. S. VAN COEVORDEN,
J. B. VAN DEN DUNGEN BILLE,
P. MUNNICH, *Secretaris.*
C. VAN RAALTEN, *Penningmeester.*
J. HAGEMAN, JCz., *Bibliothekaris.*
De Secretaris,
P. MUNNICH.

WISSELS OP AMSTERDAM

bij (283) ADAM & Co.

WISSELS OP NEDERLAND

bij (226) FRASER EATON & CO.

WISSELS OP NEDERLAND

bij (256) RUYL CRAMER & Co.

PAS ONTVANGEN.

CHATEAU MARGAUX,
CHATEAU LAFITTE,
GRAND LAROSE,
MANILA CIGAREN in HALVE en KWART KISTJES,
ZOETE MELKSCHE en KOMIJNE KAAS,
CHAMPIGNONS,
PATÉ DE FOIE D'OIE,
VRUCHTEN op water en op Brandewijn,
OLIJVEN in zout en in olie,
PRUIMEDANTEN, bij
(255) C. BECHADE.

Bij E. FUHRI, is van de pers gekomen:
TWEEDE SUPPLEMENT CATALOGUS
van de

LEESBIBLIOTHEEK

BENEVENS
Pag. 5 en 6 van den CATALOGUS.

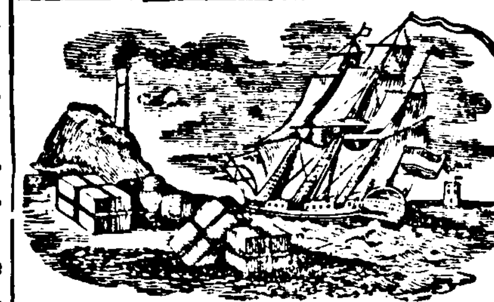
HUWELIJKEN.

Getrouwd:
Z. A. EEKHOUT
EN
S. J. J. VAN VLOTEN.
Soerabaya, den 28sten *July* 1854. (272)

STERFGEVALLEN.

1 *Aug.* Onder de droevige sterfgevallen in de laatste maanden, hebben wij er weinigen zien voorvallen, zoo bedroevend als dat van den heer *J. Scheuer*, predikant der hervormde gemeente alhier, die heden morgen is overleden. Algemeen geacht en bemind, regtschapen van handel en wandel, wordt zijn overlijden door velen zeer betreurd; en zijne weduwe, met een aantal minderjarige kinderen, is in een troosteloozen toestand gedompeld. Eene ziekte van slechts weinige dagen maakte een einde aan zijn werkzaam leven.
(274)

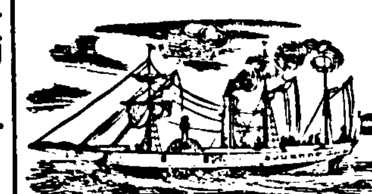
SCHEEPSBERIGTEN

In lading is liggende naar *Amsterdam* het snelzeilende barkschip *Mercurius*, kapitein D. VISSER.

Dien bodem is zeer doeltreffend ingerigt voor den OVERVOER van passagiers, zal in de tweede helft dezer maand van hier regtstreeksch vertrekken.

Informatien bij den gezagvoerder in het *Hotel Montoft* en zijne agenten,
(275) RUIJL CRAMER & Co.

Het vertrek van het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, is nu geregeld als volgt:

Van *Soerabaya*	naar	*Samarang*	op *Zaturdag*	*den*	29	*Julij*	e. k.
" *Samarang*	"	*Batavia*	" *Dingsdag*	"	1	*Aug.*	" "
" *Batavia*	"	*Samarang*	" *Maandag*	"	7	"	" "
" *Samarang*	"	*Soerabaija*	" *Donderdag*	"	10	"	" "
" *Soerabaya*	"	*Samarang*	" *Maandag*	"	14	"	" "
" *Samarang*	"	*Batavia*	" *Donderdag*	"	17	"	" "

Voor Passage en nadere informatien adresseere men zich bij
De Agenten,
(269) FRASER EATON & Co.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

1 Aug. J. F. Dutrieux, D. M. Schrooijesteijn, beiden van Pasoeroean. — 2 Aug. Fredrik, van Ngawie; S. Jacob, van Grissee. — 3 Aug. Mr. A. M. Meertens, van Probolingo. — 4 Aug. J. M. Halewijn, J. D. Hartog, beiden van Toeban; Wed. Buijten, van Pasoeroean. — 5 Aug. Gabui, van Salatiga.

HOTEL MONTOFT.

1 Aug. W. Bonjer, van Pasoeroean. — 2 Aug. H. Olie, Stokvliet, beiden van Australie. — 4 Aug. F. Got, van Australie. — 6 Aug. D. Th. Hanegraat en Echtgenoote, beiden van Ambon; Boers en amilie, beiden van Macasser; Gijsing, van Lingkeer; F. Stavers, van Modjosarie.

MARINE HOTEL.

1 Aug. J. Montoft, van Pasoeroean. — 3 Aug. Van der Sleijden, Wacht, beiden van de reede Molema, van Probolingo. — 5 Aug. Cijfveer, Ostie, beiden van de reede; Ihne, van Porrong. — 6 Aug. Dunlop, van Pasoroean; Persille en Echtgenoote van Molukkos. — 7 Aug. Kervel, uit het Hospitaal. —

HOTEL DE COMMERCE.

Mensinga, van Samarang. — 8 Aug. Staal en familie, van Macassar. —

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

W. A. C. Rappard, Cornets de Groot, D. Weltevreden 17 Julij. — M. A. de Bruijn, Hamar de la Brethonière, D. Soerabaya 22 Julij. — C. Derks, van Leeuwen, Z. Soerabaya 22 Julij. — C. E. Mierop, Doeve, D. Samarang 28 Julij. — A. Andela, Evers, Z. Pasoeroean 22 Julij. — B. van Delden, Brouwer, D. Soerabaya 2 Aug. — A. D. Croese, van Weelderen, D. Soerabaya 2 Aug. — A. P. van Meeverden, Hofland, Z. Soedimara (Batav. Ommelanden), 14 Julij. — M. van Charante, Lawson, D. Batavia 29 Julij.

Gehuwd:

C. van Brink met J. J. Gehne, wed. C. van der Eb, Tagal 24 Julij. — F. C. Schmitt met C. Lammers van Toorenburg, Samarang 20 Julij.

Ondertrouwd:

K. F. W. Koelman met T. A. Varkevisser, Pasoeroean 5 Aug.

Overleden:

J. R. P. F. Gongrijp, 13 m. Depok 25 Julij. — J. B. Portier, Soerakarta 24 Julij. — K. G. Fritzen k. Kedongkebo 12 Julij. — J. F. Reemer, 17 j. Batavia 31 Julij. — Het kind van P. Kuijk, Samarang 23 Julij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Aug.	1	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	2	„ „	Fathul Joesoor.	Intje Hamsa.	Batavia.
„	—	Nederlandsche	de Stad Amsterdam.	A. Stokvliet.	Melbourne.
„	—	„	Triton.	H. Olie.	Geelong.
„	—	Fransche	Vaillant Basque.	F. Got.	Sydney.
„	3	Nederl. Ind.	Fatahool Hair.	Said Achm. bin Moht. bin Assan.	Banjermassing.
„	5	„ „	Nauwan Eljoesoor.	J. B. Monteiro.	Batavia.
„	6	„ „	stoomschip Padang.	C. F. A. Persille.	Macasser.
„	—	„ „	Asultanie.	Sech Abdulla Magrie.	Banjermassing.
„	7	„ „	Hok Liong.	Tjoa Kilik.	Balie (Badong)
„	8	„ „	Kas Bilmaäs.	Said Jafar Alwahat.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Aug.	2	Nederl. Ind.	Blora.	C. N. van der Beck.	Moluccos over Balie (Ampenan.)
„	—	„ „	Mariam.	Sech Nasar bin Oesoop Ganam.	Banjermassing.
„	—	„ „	Krabbe.	Pa Sarip.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Fathal Kair.	Go Inay.	Riouw over Grissee.
„	3	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Kas Balgair.	Sech Moht. bin Salim Bakreso.	Padang over Sum. en Batavia.
„	4	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panaroekan over Probolingo.
„	—	Nederlandsche	Zuid-Holland.	S. de Boer.	Amsterdam.
„	—	Nederl. Ind.	Al Djoesoor.	Said Moht. bin Sech bin Jagya.	Sumbawa.
„	5	„ „	Fathul Joesoor.	Intje Hamsa bin Noordin.	Samarang over Sumanap.
„	6	„ „	Fatahool Rachman.	Hadjie Abdul Karim.	Banjermassing.
„	8	Nederlandsche	Jan Schouten.	J. Coening Meijer.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Zeemeeuw.	Kaijser.	Nederland.	Hoekstra Gijsing & Co.
„	Merkurius.	D. Visser.	„	Ruijl Cramer & Co.
„	Jan Daniël.	Rietbergen.	„	W. Cores de Vries.
„	Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Imma Gonda Sara Clasina.	Snoek.	„	Gezagvoerder.
Amerikaansche	Oriental.	J. Heard.	Boston.	Fraser Eaton & Co.

Aangekomen Passagiers

Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, de Luit. Schröder en Echtg., de Heer Meertens en 8 Inlanders. — Met de Ned. Ind. brik *Fatahool Hair*, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de Heeren de Groot en fam., Boers en fam., Staal en fam., Wijnen en fam., Hanegraat en fam., Budding, Trapja, Ternataansche prins Siko, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers

Met de Ned. Ind. bark *Fatahool Rachman*, bannelingen. — Met de Ned. bark *Jan Schouten*, drie gepasporteerde militairen.

Schepen liggende ter reede

Z. M. Wachtkorvet Nehalennia; stoomschepen Vesuvius, Onrust, Etna en Admiraal van Kinsbergen; de schoenerbrik Ambon; Gouv. schoener Anna Dijomene; de schepen Thomas Fielden, La Gironde l Imma Gonda Sara Clasina, stoomschip Ambon; de barken Fata, Maän, Hoksoen, Jan Daniël, Alexandre Bertrand, Oriental, Otodini, Prins Hendrik, Salma, Merkurius, Louisa Prinses der Nederlanden, Willem de Clercq, Atiat Ulmonla, Sea Breeze, Zeemeeuw, Hermine Marie Elizabeth; de brik Solide thans hern. El Masshoer; de schoeners Fathal Rachman thans hern. Selaparang, Sweeping, Harriet thans hern. Julie, Ardjoeno, en de kotter Tedek.

PASOEROEAN

AANGEKOMEN.

27 Julij. het Ned. schip *Walvisch*, gezagv. F. Schut, van Batavia.

28 Julij. het Ned. *Elisabeth Antoinetta*, gezagv. H. A. Besier van Soerabaija; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Pa Sarip, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

4 Aug. de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Pa Sarip, van Soerabaya.

5 Aug. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

28 Julij. de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya, passagier de heer Reijnhart.

29 Julij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Pa Sarip, naar Soerabaya.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

28 Julij. het Ned. schip *Euterpe*, gezagv. A. Kuiper, van Melbourne.

1 Aug. het Ned. schip *De Amstel*, gezagv. H. H. Rademaker, van Sidney, passagiers J. W. Goetzee en de equipage van het verongelukte schip *Maria Sophia*; het Ned. Ind. barkschip *Charlotta*, gezagv. J. H. Sobels, van Sumanap.

2 Aug. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Ketjiel, van Balie Badong, passagiers M. Haberbier en Mandhen.

VERTROKKEN.

29 Julij. het Ned. schip *Euterpe*, gezagv. A. Kuiper, naar Samarang.

2 Aug. het Ned. schip *De Amstel*, gezagv. H. H. Rademaker, naar Batavia, passagiers J. W. Goetzee en equipagie van het verongelukte Ned. schip *Maria Sophia*; de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Ketjiel, naar Singapoer, passagiers M. Haberbier en Mandhen.

Schepen liggende ter Reede.

Ned. Ind. barkschip Charlotta.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

31 Julij. de Ned. Ind. bark *Lachmady*, gezagv. Sech Sahal bin Aboot bin Sahak, van Amboina.

4 Aug. de Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Amin, van Bezoekie; de Ned. Ind. schoener *Abdul Rachman*, gezagv. Hadjie Masäoot, van Soerabaya; de Ned. Ind. bark *Atiat Toolbarie*, gezagv. Sech Abdul Rachman bin Osman Bahasoun, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

1 Aug. de Ned. Ind. bark *Lachmady*, gezag. Sech Sahal bin Aboot bin Sahak, naar Samarang over Batavia.

4 Aug. de Ned. Ind. bark *Maim Balgyer*, gezagv. Sech Achmat bin Oemar Fagie, naar Samarang.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Vorstelijk Genoegen, Sumanap, Mifrejool Moelook, Sophia, Sie Damar, Carolina, Abdul Rachman; de barkschepen Catharina Hendrika, bark Atiat Toolbarie en het schip Francis Whitney, thans hernaamd Aloosmanie.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 3 Augustus tot en met 7 Augustus 1854.

AANVOER

Van Amsterdam per het Ned. schip *Hermine Marie Elisabeth*, gezagv. W. Bonjer, agent Major Matzen & Co.

2 ktn. modewaren, 40 m. seltzerwater, 1 kt. polka hoeden, 2 ktn. eau de cologne, 1 kt. hembden en boorden, 5 ktn. Holl. zuren, 2 ktn. krenten, 1 kt. rozijnen, 1 kt. vijgen, 1 kt. amandelen, 1 kt. limoensap, 10 pullen keuken siroop, 1 mand haring, 28 ankers diverse groetens, 2 ktn. banket, 1 kt. blikken groentens, 1 kt. zijden handschoenen, 1 kt. heeren en dames glacé handschoenen, 1 baal zephir wol, 1 kt. castoren kinderhoeden en petten, 1 kt. fijne brillen, 1 kt. borstelwerk, 1 kt. robes en fijne drill, 1 desert servies, E. Martens.

100 vts. boter, 50 kts. kaas, Deeleman; 4 vts. boter, 1 kt. hammen, 4 vts., 2 ktn., 50 kts., 1 kt. kaas, Ruijl Cramer & Co.; 7 ktn. koopmanschappen, Rietbergh; 29 ktn. manufacturen, 2 monsters, Hoekstra Gijsing & Co.; 200 vts. boter, 2 ktn. kaas, 23 ktn. provisiën, 2 ktn., 5 vtn., Granpre Molière & Co.; 1 kt. diversen, Van den Broek; 50 pkn. kat. manufacturen, 1 monsterpakje, Granpré Molière & Co.; 14 ktn. provisiën, Hissink; 1 kt. inh. 1 marmeren grafzerk, 5 ktn. en kistjes inhd. koperen kronen, rijtuigen en tabakzaad, Adam & Co.; 2 ktn., Fraser Eaton & Co.; 1 kt., 1 kt., Rosemeier; 19 ktn. en 1 kt. provisiën, Hoffman; 2 ktn. drukletters en inkt, Van Raalten & Kocken; 1 kt., Granpré Molière & Co.; 1 kt., mevrouw Van Leeuwen; 1 kt., Behrend; 100 vts. boter, 10 ktn. kaarsen, 2 ktn. cocholaad, 2 manden rolpens, 8 ktn. rolpens, 15 vts. rookspek, 10 vtn. pekelspek, 1 kt. koek, 4 ktn. suiker, 2 ktn. banket, 8 ktn. gedr. vruchten, 3 ktn. olijven, 105 vtn. bier, Van Delden; 2 ktn. Granpré Molière & Co.; 200 vtn. boter, Order; 15 ktn., 2 vtn. koopmanschappen, Karthaus; 60 vtn. bier, 4 ktn. koopmanschappen, Gezagvoerder; 200 vtn. boter, 50 ktn. wijn, 2 ktn. kramerijen, Van Eck & Co.; 20 vtn. boter, Order; 85 vtn. bier, 150 keld. lijnolie, 40 ktn. champagne wijn, 24 ktn. rhijnwijn, 100 ktn. klds. jenever, 2 ktn. maag elixer, 10 ktn. glaswerk, Van Eck & Co.; 4 ktn. droogerijen en medecijn, 6 pullen levertraan, C. Rosemeier; 1 kt. tuinzaden, Granpré Molière & Co.; 17 ktn. en manden koopmanschappen, Van Eck & Co.; 1 kt. koopmanschappen, Order; 1 kt., 's Jacob; 1 kt. en 1 kt. manufacturen, Hoekstra Gijsing & Co.; 8 bln. koffij zakken, Kervel & Co.; 8 vts. gedr. appelen, Granpré Molière & Co.; 1 kt. spiegels, Van de Velde; 40 ktn. bier, 500 klds. genever, Gezagvoerder; 5 ktn. manufacturen, Hoekstra Gijsing & Co.; 2 ktn. koopmanschappen, E. Martens; 1 kt., Derks; 1 verzegeld paket voor Oosterhoff; *f* 6000 gouden muntspecie, Van Roijen; en eenige goederen voor Pasoeroean.

Van Sidney per het Frans. schip *Vaillant Basque*, gezagv. F. Got, agent P. Kervel & Co.

2800 ponden sterling aan gouden munt, 460 kts. wijn, 19 ktn. mosterd, Kervel & Co.

Van Bushire en Batavia per de Ned. Ind. bark *Nowan Eljeesoor*, gezagv. J. C. Montero, agent L. Johan.

968 zkn. dadels, 320 zkn. tarwe, 933 kalb. ghie, 300 kalb. rozen water, 255 kts. rozijnen, 122 kts. korenten, 453 kts. gedr. vruchten, 1114 st. turksch goud, 1812 st sp. matten, 2100 st. gouden dukaten, 138 st. sp. matten en eenige diverse provisiën en kleinigheden, L. Johan.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. schoener *Asultanie*, gezagv. Sech Abdulla Magarib, agent Gezagvoerder.

300 bsn. rotting, 5350 st. malakoe matten, 3700 st. kadjang matten, 100 st. planken, 4 pic. glambasten, Gezagvoerder.

Van Molukkos en Makasser per de stoomboot *Padang*, gezagv. A. Persille, agent W. Cores de Vries.

$1^{80}/_{100}$ pic. foelie, 5 pic. notenmuscaat, Order; 362 zkn. noten, Tjoe Ping Tjoe; 21 ktn. lijnwaden, 5 pkn. ijzerdraad, 9 ktn. papier, 11 pkn. was, Adam & Co.; 170 pkn. was, 1 baal tabak, N. H. M.

Van Balie per de schoener *Hok Liong*, gezagv. Tjoa Kielik, agent Gezagvoerder.

185 pic. klapper olie, 24 pic. koffij en eenige kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per de bark *Kasbil Maas*, gezagv. Said Abdulla Bin Jafar, agent Gezagvoerder.

2 ktn. bliksem afleiders, Cores de Vries; 1 kt. diversen, Major Matzen & Co.; 2 ktn. kat. goederen, Order; 60 rollen vilt, Fraser Eaton & Co.; 50 ktn. bier, 2 ktn. man. sigaren, Kervel & Co.; 72 ktn. lijnwaden, 1 kt. monsters, N. H. M.; 250 keld. genever, Kervel & Co.; 3 ktn. kat. goederen, Order; 150 keld. genever, Tiedeman & van den Burg; 14 ktn. manufacturen, Adam & Co.; 13 ktn. manufacturen, McMillan Marten & Co.; 69 ktn. zeep, Hoekstra Gijsing & Co.; 5870 ps. vloersteenen, Van Eck & Co.; 50 blikken meel, Adam & Co.; 2 ktn. eau de cologne, 30 ktn. rhijnwijn, Tiedeman & van den Burg.

UITVOER

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Mariam*, gezagv. Sech Nassar.

5 ktn. leminiassen, N. H. M.

Naar Padang viâ Sumanap per de Ned. Ind. bark *Kasbalhier*, gezagv. Sech Mohamad Bakarissoe.

12 pic. Jav. koperwerk, Sech Abdulla; 10 pic. Jav. koperwerk, Sech Oemar Aldjaroe.

Naar Amsterdam per het Ned. schip *Zuidholland*, gezagv. S. de Boer.

700 pic. tin, N. H. M.; 2188 bln. tabak, Fraser Eaton & Co.; 869 bln. tabak, Adam & Co.; $114^{22}/_{100}$ pic. rotting, $1677^{51}/_{100}$ pic. rijst, Granpré Molière & Co.

Naar Riouw viâ Grissee per de Ned. Ind. bark *Fathal Hair*, gezagv. Go Ing Waij.

600 pic. rijst, Go Ngo Tian.

Naar Sumbawa per de Ned. Ind. bark *Aldjoesoer*, gezagv Said Mohamad IJaijag.

1700 st. aan sp. matten, $12^{93}/_{100}$ pic. suiker en eenige kleinigheden, diverse arabieren; 8 ktn. calicots, Kervel & Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiem Ing Soen*, gezagv. Ho Koor.

85 st. ledige olie tonnen, 6000 st. Jav. spiegeltjes, 15 st. ledige olie tonnen, 1 kt. thee en eenige kleinigheden, Gezagvoerder; 1 kt. kat. goederen, Fraser Eaton & Co.; 3 ktn. gev. katoen, Adam & Co.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Fathool Rachman*, gezagv. Hadjie Abdul Karim.

$15^{10}/_{100}$ pic. koperwerk, eenige stukjes manufacturen, en kleinigheden, diverse Bandjarezen.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Jan Schouten*, gezagv. J. Coening Meijer.

1000 pic. tin, N. H. M.; $3289^{14}/_{100}$ pic. tabaks bladeren, Adam & Co.; 100 pic. rijst, Fraser Eaton & Co.; $5253^{47}/_{100}$ pic. suiker, 474 st. buffelhuiden, $93^{14}/_{100}$ pic. rotting, 200/2 kts. Jav. sigaren, P. Kervel & Co.

Marktprijzen.

Suiker № 16 per picol *f* 13 Nominaal.—
Id. „ 15 „ „
Id. „ 14 „ „
Id. „ 13 „ „
Id. „ 12 „ „
Koffij per picol *f* 25 à *f* 26.—
Rijst (carga) per koijang *f* 125 à *f* 135.
Id. (witte) „ „ *f* 155 à *f* 160.
Koehuiden per 100 st. *f* 240.—
Arak per legger *f* 45 à *f* 50.—
Olie (Klapper) per picol *f* 20.—
Olie (Katjang) *f* 17.—
Kadjang Matten *f* 10.—
Rotting *f* 5 à *f* 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 13den Augustus 's morgens ten half 9 ure.

Nederduitsch.

Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 13den Augustus 's morgens ten half 9 ure.